

Dne 2. prosince 1920 konána schůze představenstva, v níž provedena volba 23 řádných členů Sociálního ústavu a projednán rozpočet za rok 1920—21.

Téhož dne ve schůzi III. pracovního odboru reagoval Dr. F. Hodáč na vývody R. Tayerle-ho o socialisaci, přednesené ve schůzi dne 10. listopadu.

Seznam nových členů Sociálního ústavu:

A) Členové řádní:

1. Josef Beneš, docent vysoké školy technické,
2. Dr. Jan Brablec, min. rada v ministerstvu sociální péče,
3. Ph. Dr. Břetislav Foustka, universitní profesor,
4. MUDr. František Hamza, odb. přednosta v min. veřejného zdravotnictví,
5. Ing. Bedřich Heller, gen. ředitel,
6. Dr. Emil Hendrich, ředitel Všeobecného pensijního ústavu,
7. JUDr. Emanuel Chalupný, advokát a spisovatel,
8. Dr. Cyrill Kranz, profesor české techniky,
9. V. Laichtrová-Havlíčková, spisovatelka,
10. Emil Lustig, ředitel Velkonákupní společnosti,
11. František Mimra, sekretář Odborového sdružení kovopracovníků,
12. Josef Nosek, vrchní chudinský ředitel,
13. Ján Pálka, továrník,
14. Dr. Jan Pospíšil, min. rada v ministerstvu železnic,
15. JUDr. Jindřich Rauchberg, universitní profesor,
16. Dr. Rudolf Rolíček, president Svazu čsl. libovarů,
17. Ing. Jan Šantrůček, min. rada v ministerstvu sociální péče,
18. Prokop Šup, opat,
19. Siegfried Taub, poslanec a ředitel okresní nem. pokladny v Brně,
20. Dr. Zdeněk Tobolka, ředitel knihovny Národního shromáždění,
21. Ing. Josef Velišek, přednosta živnostenského inspektorátu,
22. Dr. ing. Václav Verunáč, šéf Zaměstnavatelské úřadovny při Svazu čsl. průmyslníků,
23. Dr. Lev Winter, poslanec Národního shromáždění,
24. Augustin Žalud, knihovník ministerstva sociální péče.

B) Člen dopisující:

25. Albert Thomas, ředitel Mezinárodního úřadu práce v Ženevě.

Zprávy.

Rozpočet ministerstva sociální péče pro r. 1921 vyžaduje 729,576.748 Kč, t. j. méně o 258,605.489 Kč proti roku minulému. Nižší požadavek rozpočtový byl způsoben zejména tím, že invalidní podpory vyžadují poměrně nižšího nákladu, než s jakým se počítalo pro r. 1920. Ovšem proti prvému rozpočtu na rok 1919, který byl pouhých 24,433.525 Kč, výdaje ministerstva sociální péče stouply velmi značně. Na tom však má opětně hlavní podíl podpora válečných poškozců, pro niž v roce 1919 bylo počítáno všeho všudy s 1,750.000 Kč, ale — po vydání zákona o požitcích válečných poškozců — musí se počítati pro letošní rok s podporami v částce 366,000.000 Kč a pro příslušníky a pozůstalé invalidů

světové války s 202,500.000 (proti 133.334 Kč v r. 1919). Z uvedené celkové částky vyžaduje ústřední správa 3,501.837 Kč (v roce loňském ještě pro ni požadováno jen 1,512.100 a před loni 1,174.697 Kč; stoupaní rozpočtové položky způsobila tu zejména úprava platů všech státních zaměstnanců z podzima r. 1919 a z r. 1920, ač v rozpočtu ve všech položkách se odráží všeobecné stoupaní cen, které trvalo i v posledních dvou letech). Osobní požitky, čítaje v to platy zaměstnanců stálých i přidělených, denní platy, mzdy, ošacení zřízenců, výpomoci a odměny, jsou počítány 3,501.837 Kč. Na cestovné a stravné počítá rozpočet 90.000 Kč (loni 70.000 a v r. 1919 Kč 60.000), na t. zv. kancelářský paušál 250.000 Kč (proti 140.000 Kč v r. 1920 a 105.000 Kč v r. 1919), na tisk, v nějž nyní jsou zahrnuty i náklady na úřední věstník „Sociální Revui“, 80.000 Kč (v letech minulých, kdy se ještě nepočítalo s úředním věstníkem, po 40.000 Kč), na prvotní zařízení 20.000 Kč (loni 120.000 a v prvním roce 200.000 Kč), na knihovnu, která má býti nejen příruční knihovnou úřední, nýbrž i odbornou, vědeckou knihovnou Sociálního ústavu 20.000 Kč (v dřívějších dvou letech po 35.000 Kč) a na Sociální ústav 50.000 Kč (loni 20.000 Kč). Zaměstnáno je při ústřední správě — tedy mimo živnostenský inspektorát a úřady pro péči o válečné poškozence — 125 osob (minulého roku 128, v prvním roce ministerstva 97). Z nich byli 43 úředníci konceptní, 24 odborní, 19 účetních, 31 kancelářský a 8 zřízenců. V jednotlivých oborech činnosti ministerstva soc. péče požaduje rozpočet na sociální pojištění 12,460.000 Kč, z nichž 12,000.000 Kč je na placení zálohou důchodů úrazových, pensijních a j. (v r. 1920 bylo k účelu tomu ze 7,560.000 Kč čítáno 7,500.000). Na bytovou péči má letošní rozpočet 33,600.000 Kč (proti 19,100.000 Kč v r. 1920 a 11,550.000 v r. 1919). Ze způsobu, jak počítá se s rozdělením částky té, je dosti patrný nynější směr bytové politiky: na podporu stavebních sdružení a odborových organizací je proponováno 100.000 (stejně jako loni), na zabírání bytů v bytových obvodech 1,500.000 Kč (proti 2,000.000 v r. 1920), na podporu staveb obytných domů z roků 1919 a 1920 Kč 30,000.000 (loni 15,000.000 a předloni 5,000.000) a na dotaci státnímu bytovému fondu 2,000.000 Kč (jako loni). Rozpočtová položka na péči o mládež stoupla ze 3,500.000 Kč v r. 1919 na 12,000.000 v r. 1920 a na 15,784.879 Kč v roce letošním. Jednotlivé položky — mimo náklady na státní ústavy na Slovensku, jež stouply z loňských 2,000.000 Kč na 5,784.879 — jsou tu stabilisovány a vykazují stejné cifry jako loni: na podporu organizací na ochranu mládeže 6,900.000, na usnadnění péče o matky a kojence 1,400.000 Kč, na soc. zařízení pro děti duševně neb tělesně vadné 425.000, na provedení zákona o dozoru na děti v cizí péči 1,000.000 a na činnost organizační a propagační 275.000 Kč. Na organizaci práce má rozpočet 650.000 (loni 600.000), na živnostenskou inspekci 2,864.814 Kč (loni 950.927, předloni 652.824; zvýšení je tu odůvodněno jako při ústřední správě), na péči o dělnická družstva 500.000 (stejně jako loni) a na péči o válečné poškozence 628,000.921 Kč (945,959.210 v r. 1920 a 7,028.969 v r. 1919). Z této částky vyčerpávají zákonitě požitky invalidů 366,000.000 (loni 561.600.000 a v r. 1919 proponováno na podpory 1,750.000), požitky pozůstalých a péče o ně 202,850.000 (loni 338,400.000 a 133.334 v r. 1919), léčení invalidů 15,000.000 (po 3,000.000 v r. 1919 a v r. 1920), péče o invalidy osleplé a ty, kdož musili se podrobit amputaci 16,970.000 (loni 18,900.000), školení invalidů 9,598.500 (loni 7,665.000 a 550.332 Kč v r. 1919), péče o osamostatnění válečných poškozenců a jejich družstva 1,350.000 (na půjčky

invalidům a družstvům 1,400.000 v r. 1920). Mimo to rozpočet referátu ministerstva soc. péče pro Podkarpatskou Rus je 32,213.970 Kč, z nichž 30,000.000 se počítá na péči o invalidy a 1,583.970 Kč na péči o mládež:

Agenda ministerstva soc. péče v roce 1920, jejíž čísla také přispívají k obrazu aspoň o zevním rozsahu činnosti a práce ministerstva, vykazuje v celku 108.417 čísel. Z nich mělo presidium 21.287, oddělení A (péče o mládež) 14.656, oddělení B (péče o válečné poškozence) 17.950, odd. C (péče bytová) 16.621, odd. D (ochrana dělnická) 9000, odd. E (péče o nezaměstnané) 21.040, odd. F (sociální pojištění) 6155 a odd. G (živnostenská inspekce) 1708 čísel.

Českoamerická péče o dítě (American relief administration a Československá péče o dítě) v republice Československé vydala právě knižně zprávu o své činnosti v letech 1919-1920. Publikace, která odůvodňuje velmi podrobně potřebu dobročinného zásáhnutí na ochranu československých dětí (nepoměrnou nízkostí mezd a platů), podává přehled všeho válečného hospodaření u nás, obraz životní míry a životního způsobu našich širokých vrstev, ukazuje, co a jak konalo se na poli organisované dobročinnosti u nás již za dob mírových; — je tedy knihou, které by měl český tisk věnovati mnoho pozornosti a z níž by mohl vytěžiti nejedno dobré naučení pro hospodářsko-politickou praxi. Sociální Revue ovšem může zaznamenati jenom údaje a zprávy o vlastní práci a organisaci Českoamerické péče o dítě a její výsledky. Akce počala na americký podnět na jaře r. 1919 a snažila se nejprve působiti na tělesnou záchranu dětí v průmyslových střediscích (na Kladensku, pražské periferii, v Rudohoří, Podkrkonoší, na Ostravsku). Ve 14 dnech po zásilce prvních potravin z Ameriky stravovala již na 75.000 dětí. Počet jejich stoupl na sklonku stravovacího období (15. září 1919) na 404.115 dětí, z nichž připadalo na Čechy 70%, na Moravu 15%, na Slezsko 14% a na Slovensko 1%. V druhém stravovacím období (do 15. dubna 1920) stoupl počet dětí na 538.033, z nichž připadalo na Čechy 69%, na Moravu 21%, na Slezsko 6% a na Slovensko 4%. Stoupnutí počtu stravovaných dětí přišlo tedy k dobru hlavně oblastem v prvním období méně účastným na dobrodinné akce. Ve třetím období (do 31. srpna 1920) byl počet stravovaných dětí již poněkud omezen — celý podnik byl myšlen pouze jako opatření přechodné, na výpomoc v prvních dobách poválečné nouze. Stravovány tu 384.204 děti, z nichž připadalo 64% na Čechy, 20.5% na Moravu, 5% na Slezsko, 6.5% na Slovensko, 0.5% na Hlučínsko a 3.5% na Podkarpatskou Rus. Prvním zářím mělo stravování českých dětí za americké pomoci přestat. Bylo však prodlouženo do 1. dubna 1921, po případě do 1. července t. r., ale pouze pro omezený počet 100.000 dětí nejpotřebnějších a to jen v nouzových okresech. Aby uvedený značný počet dětí mohl býti stravován, bylo nutno vybudovati rozsáhlou organizační síť: v listopadu roku 1919 již působilo 155 okresních komitétů a 2347 místních, z nichž bylo v Čechách 100 okresních a 1691 místní, na Moravě 34 okresní a 405 místních, ve Slezsku 11 okresních a 205 místních, na Slovensku 10 okresních a 46 místních. V roce 1920 přibylo 13 komitétů okresních (a to 2 v Čechách, 7 na Moravě, 1 na Hlučínsku a 8 v Podkarpatské Rusi — ve Slezsku ubyly 3 a na Slovensku 2) a 257 místních (přibylo jich na Hlučínsku 5, na Slovensku 59, v Podkarpatské Rusi 75 — v Čechách a na Moravě jich ubylo 340). Rozdávány byly suchary (do 1. září 1920 celkem 1,084.723 kg), kakao, polévky, rybí tuk, mýdlo, vaselina. Celkem bylo z Ameriky dovezeno 9,717.159 kg potravin a 140.639 kg mýdla v ceně